

Jens Peter Jensen (V):

Hr. formand, jeg skal afstå fra at kommentere påskekrisen for den lokale trafik i hovedstadsområdet, for det foreliggende lovforslag har jo et langt videregående perspektiv.

Venstre har sympati for det forslag, der her er til behandling, og kan også i det væsentlige tilslutte sig de bemærkninger, som arbejdsministeren fremførte på regeringens vegne.

Venstre har den opfattelse, at forslagets hensigt ikke alene sigter på fagbevægelsen, selv om det er det område, det måske er lettest at få øje på, når vi taler om de forhold, der her er på dagsordenen, men at den også må gælde andre erhvervsorganisationer, hvor medlemskab er at opfatte som væsentligt for at kunne få arbejde eller anden form for næring.

Derfor vil jeg under udvalgsarbejdet gøre noget mere ved § 2 i lovforslaget, end arbejdsministeren synes indstillet på, og så kunne vi måske i øvrigt, netop når vi er i dette hus, sige, at det jo er folketinget, der bestemmer, og ikke regeringen. For at undgå misforståelser vil jeg gerne sige, at en eventuel lovgivning i henhold til § 2 ikke må føre til en svækkelse af den selvdisciplin – den moralkodeks, om man vil bruge det udtryk – der er indeholdt i bestående organisationsformer. Når venstre er imod eksklusivaftaler også på det private arbejdsmarked ligesom på det offentlige, hvor vi nu har haft en lovgivning i et par år, som vi har gjort visse erfaringer med, er det for at understrege organisationsfriheden. Det er jo ikke nok, at man har en beskyttelse mod afskedigelse, hvis praksis udviser, at man aldrig bliver ansat. Så enkelt er det.

Må jeg føje til, at jeg anerkender den store indflydelse, dansk fagbevægelse har haft på udviklingen af vort velfærdssamfund, en udvikling, som jeg vil betegne som fælles politisk gods for flertallet i dette høje ting. Jeg kan forstærke dette udsagn med at sige, at jeg, da vi for godt en halv snes år siden havde debatten om Danmarks indtræden i De europæiske Fællesskaber, på masser af møder fremhævede, at noget af det positive, som Danmark kunne bidrage med, netop var en solid demokratisk fagbevægelse og ordnede retstilstande på arbejdsmarkedet.

Det vil jeg gerne have at vi stadig væk kan holde fast ved, og på denne baggrund er det skuffende for mig, at fagbevægelsen og socialdemokratiet ikke er rede til at afstå fra eksklusivaftaler og dertil hørende tvangsmedlemskab for at få adgang til arbejde eller næring. Med hele sin historiske baggrund, med de vældige resultater, som fagbevægelsen har opnået, synes jeg man skulle være kommet så langt nu, at man kan sige: nu har vi råd og kraft til at understrege frihedsbegrebet. Det synes jeg vi skal have med ind i vore overvejelser under udvalgsarbejdet, og jeg vil bede om, at fagbevægelsen og socialdemokratiet tager disse bemærkninger under nærmere overvejelse. Vi er i en udvikling, der har passeret kuestadiedet.

Ole Henriksen (SF):

I SF kunne vi også godt tænke os at få oplyst, i hvilket omfang der egentlig er eksklusivbestemmelser i de eksisterende overenskomster. Jeg tror selv, at det er en forsvindende lille procent, som har indgået eksklusivaftaler, og jeg tror sådan set, at man her skyder gråspurve med kanoner, men det er jo den store individuelle friheds banner, man her fører frem fra de borgerliges side, og vi har da før været ude for, at man kaster sig over fagbevægelsen, som om det var det eneste sted, man havde bestemmelser om eksklusivaftaler. Det er det jo langt fra, og det, der ligger i de eksisterende bestemmelser, hvor man har eksklusivaftaler, er, at arbejdsgiveren også er interesseret i at få en sådan eksklusivaftale, fordi han dermed binder fagforeningen til at levere en bestemt arbejdskraft med en bestemt ekspertise netop til sin virksomhed. Derfor er der en gensidig forståelse, når fagbevægelsen samtidig binder arbejdsgiveren til kun at modtage arbejdskraft netop af den type, som man har i den pågældende fagforening.

Men der er mange andre af denne slags aftaler i samfundet. Vi finder dem først og fremmest inden for læge- og advokatsamfundet, hvor man virkelig har eksklusivaftaler, så det batter. Man finder dem f.eks. også inden for de store forlag, som kun må levere bøger til Boghandlerforeningens medlemmer, man finder dem inden for VVS-branchen, og man finder dem inden for installatørbranchen. Også den lille, frie købmand er jo